Predikan av Solveig Högberg - Tjugonde söndagen efter Trefaldighet, 2021-10-17 i S:t Peter

Rut 2:8-12
Apg 9:36-43
Mark 3:31-35

Att leva tillsammans

Dagens tema är: ”Att leva tillsammans”.
Samtidigt som det är självklarhet att det är just det vi gör, så ligger det en väldig utmaning i dessa ord. En utmaning som bär med sig en mängd frågor; när, var, hur lever man tillsammans?

För ett tag sedan formades en tanke i mitt huvud. Några ord som kanske också kan ses som en självklarhet, men som samtidigt är en stor utmaning.

Tanken kom till i en alldeles speciell situation, men det finns också något allmängiltigt i den. Min reflektion löd:
”Det som är en självklarhet för mig, kan bli till välsignelse för någon annan”.
Och så tänkte jag; detta måste jag öva mig i att se och förstå.

De orden blev också en hjälp för mig när jag läste dagens bibelberättelser och försökte förstå vad de idag kan säga till oss.

Det är inte så ofta vi läser om kvinnor i söndagens texter.
Idag möter vi Rut och Noomi, Tabita och hennes väninnor och Jesu mor.
Deras liv är berättelser om att leva tillsammans, men det är också berättelser om att det som är självklart för en kan bli till välsignelse för en annan.

I denna predikan kommer jag mest att berätta om de här kvinnorna och om konsekvenserna av deras livssätt.
Din uppgift blir att fundera över hur dessa kvinnor kan inspirera dig. Eller helt enkelt: hur talar Gud till dig genom dessa berättelser?

Rut
Den första vi möter är Rut och som så ofta är dagens få versar utryckta ur ett större sammanhang.

Ruts bok handlar om en kvinna, Noomi, som bodde med sin man och sina två söner i Israel. En svår hungersnöd kom över landet och de flyttade till Moab, som ungefär motsvarar nuvarande Jordanien.

Efter en tid dog Noomis man. Noomi levde kvar i landet med sina två söner. Sönerna gifte sig med två kvinnor från Moab; Orpa och Rut.
Efter ytterligare en tid dog Noomis båda söner och Noomi bestämmer sig för att vända tillbaka till Israel. Samtidigt så bestämmer hon sig för att uppmana båda sina sonhustrur att stanna kvar i deras land. Båda kvinnorna protesterade, men Noomi står på sig.
Orpa beslutar sig för att stanna kvar, men Rut följer med sin svärmor.
Rut säger ”Dit du går vill jag också gå, och där du stannar vill jag också stanna. Ditt folk är mitt folk, och din Gud är min Gud”.

När vi kommer in i texten har de kommit tillbaka till Israel och Rut möter Boas, som är välbärgad, ensamstående man och som också är en släkting till Noomi. Detta vet Rut ingenting om när hon går på Boas åker för att plocka ax.
På den tiden var det tillåtet för de fattiga att samla upp ax på kanten av åkrarna, det som skördemännen inte hade bundit upp i kärvar.

Nu tar Boas kontakt med Rut och visar henne omsorg, men han är också attraherad av henne och efter vår berättelse så följer berättelsen om hur Rut blir Boas make.

För Rut var det självklart att följa med sin svärmor hem till hennes hemland och den självklarheten blev verkligen till välsignelse för Noomi.

Men detta är också en berättelse om att urskilja vad som är rätt för just mig, oavsett om någon annan, av någon orsak, vill påverka mig att fatta ett annat beslut.
Det var säkert av omsorg om Rut och Orpa som Noomi uppmanade dem att stanna kvar i sitt land.
Men Rut kunde se och förstå att det fanns en annan uppgift för henne.
I det korta perspektivet hade det kanske varit enklast för Rut att bli kvar därhemma, där hon hade sin familj och visste om hur allt fungerade.
Men på sikt och i sin helhet så blev Ruts val både gott och välsignat.

Så finns det några ord, som jag citerade tidigare, men utanför vår text, som är väldigt viktiga. Det är när Rut säger: ”Din Gud är min Gud”.
Rut hade lärt känna Noomis Gud.
Hemma i Moab så dyrkade man olika nationella gudar.

Här kan vi se hur det som var en självklarhet för Noomi; att dela med sig av tron på sin Gud, den Gud som vår Bibel berättar om, blev till välsignelse för Rut.

Ett liv tillsammans är fyllt av självklarheter, och dessa självklarheter kan bli till välsignelse.

Det som berättelsen också lär oss är att när vi lever tillsammans så är man vid något tillfälle till välsignelse och vid ett annat får man motta välsignelse.
Livet tillsammans är aldrig enkelriktat. Det handlar om att ge och ta emot och att det självklara är så mycket mer än bara självklart.

Tabita
Den andra kvinnan vi möter är Tabita som vi också känner som Dorkas.
I den gamla översättningen står det att hon ”överflödade av goda gärningar”.
Vilken fantastisk beskrivning, tänk att överflöda av goda gärningar. Hon var en sömmerska vars liv präglades av generositet och omsorg om andra. Hon levde inget isolerat liv utan levde på alla sätt tillsammans.
Antagligen var det en självklarhet för henne att sy kläder som hon delade med sig av till de fattiga. En självklarhet som blev till verklig välsignelse.

I min barndom fanns det i många församlingar Dorkasföreningar, det var kvinnor som samlades till symöten för att deras hantverk skulle generera pengar både till församlingen och till behövande.
En kvinna, Dorkas, som levde för tvåtusen är sedan blev en förebild för kvinnor i vår tidsålder och deras gemensamma arbete blev till välsignelse.

Nu har Tabita avlidit och sorgen är stor. Petrus blir kallad till hemmet och han väljer att ensam gå in till den avlidne.

Det finns många likheter med Lasaros som jag predikade om för några veckor sedan.
Där finns undret som vi inte kan förklara: hur kan en död bli levande igen.
Men där finns också konsekvenserna av undret: genom att Tabita reste sig upp och stod levande tillsammans med de andra så blev händelsen känd och många kom till tro på Jesus. Det var livet som vittnade! Precis som Lasaros berättade Tabita genom att gå omkring och leva om Jesu makt i liv och död.

Detta handlar *inte* om någon självklarhet, inte många döda har blivit levande.
Men resultatet är en självklarhet, när någon död blivit levande så blir det till välsignelse.
Men framförallt var det livet som levdes också före döden som berättade om att självklarheter kunde bli till välsignelse.

Jesu mor
Den tredje kvinnan vi möter är Jesu mor, Maria.
Jag anar att hon är orolig för Jesus. Så där ”mammaorolig” – hur går det för sonen, klarar han av det nya sättet att leva, nu när han har lämnat hemmet, är han trött, har han tillräckligt att äta?

Säkert kan vi som är föräldrar känna igen oss i detta. Men vi kan kanske också känna igen oss i att bli avvisade. Barnet som lämnat hemmet har så mycket som upptar tiden, så mycket att ordna med, så mamma blir bara ett störande moment som gör bäst i att hålla sig lite på avstånd.
Så skulle vi kunna tolka texten och kanske finns något av igenkänning och sanning i det.
Men vi skulle också, utifrån det som sker, kunna se att Jesus som en självklarhet vidgar familjen och det blev till välsignelse.
Ingen lämnas utanför. Istället för att se ett avvisande kan vi se ett inkluderande.

Jesus förnekar inte på något sätt de köttsliga banden, men begreppet ”familj” fördjupas.
Det DNA som visar om vi tillhör familjen eller inte är om vi gör Guds vilja. Det handlar om hur vi lever tillsammans.

Det kan verka som om Maria och den lilla familjen blev avvisad, men Maria fanns kvar i Jesu närhet. Hon fanns kvar ända till korset. Kvar fanns också Jesu kärlek till och omsorg om Maria. När Jesus ska ge upp andan är något av det sista han gör att säga nu ska Maria betrakta Johannes som sin son och han ska se Maria som sin mor.
Ytterligare ett tecken på att familjen inte är något statiskt, familjeband kan finnas på så många sätt. Det handlar om att leva tillsammans.

Vi
Så har några kvinnor fått stå fram som förebilder för oss idag. Förebilder för ett livssätt som både män och kvinnor med tacksamhet kan få ha som målbilder för livet.

Rut, Noomis, Tabitas och Marias egenskaper skulle jag önska fanns också i våra liv.
Deras relation till och kontakt med Gud och Jesus skulle jag vilja att vi också hade.
Att leva så att det självklara blir till välsignelse.
Att leva tillsammans, utan de begränsningar vi vanligen ser.

Det är inte gränserna som är det viktig, det är vad som är i centrum.
Rut trodde att hennes främlingskap i Israel satte gränser för henne. För Boas handlade det om vem Rut var och hur hennes liv blev till välsignelse.
För Tabitas vänner satte döden en gräns. För Petrus handlade det om vad Gud kunde göra, att livet segrar.
För Maria satte trängseln kring Jesus gränser för henne att nå fram till en familjemedlem. För Jesus handlade det om att vidga familjen och se att det centrala är att göra Guds vilja.

Ett svar på den första frågan jag ställde; ”när, var och hur lever man tillsammans” är:

- att leva tillsammans det väljer man inte, det gör vi hela tiden
- men frågan är hur gör vi det?

Avslutning

Du och jag får öva oss i att se att det att som är självklarheter för oss, kan bli till välsignelse för någon annan.
Så tacka och ge, och ryck inte på axlarna och säg inte ”det var väl inget märkligt, det var *bara* en självklarhet”.
I Guds stora familj finns inget ”bara”. Tillsammans i Guds värld så blir allt det vi är och gör meningsbärande.

Vi får också öva oss i att se att det som blev till en välsignelse för oss kanske *bara* var en självklarhet för en annan.
Så tacka och ta emot det du får och se storheten i att leva tillsammans, se de Gudsgåvor som det innebär.

Öva dig i att förstå att det du av självklarhet gör och är, kan vara Gud som verkar genom dig.
Dina självklarheter är Guds gåvor som tar gestalt genom dig.

Öva dig att inte se så mycket på gränserna utan att se vad som är centrum.

Gud och Jesus vill vara centrum i ditt liv. Du är inbjuden till medlemskap i hans familj. Där får vi tillsammans leva burna av nådens välsignelser.
Jag är övertygad om att nåden är en självklarhet för Gud. Den kan bli till välsignelse för oss och för andra när vi förstår storheten i att leva tillsammans.
Amen.